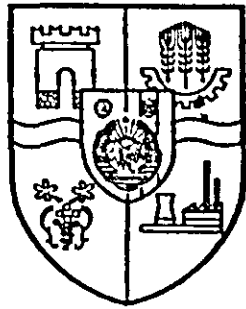

ZIARUL LACARA ROSIE

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Arad, anul XXXV
Nr. 10 039
4 pagini 30 bani
Duminică
3 septembrie 1978

ORGAN AL COMITETULUI JUDEȚEAN ARAD AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN ȘI AL CONSILIULUI POPULAR JUDEȚEAN

Inițiativele muncitorești - afirmare puternică a spiritului creator

În transpunerea în viață a sarcinilor însemnate ce revin colectivului de muncă de la întreprinderea de strunguri Arad în acest al treilea an al cincinalului revoluției tehnico-stiințifice și în perspectivă, inițiativa creatoare a întregului colectiv, aplicarea și generalizarea inițiativelor muncitorești, a metodelor valoroase de muncă aduce o contribuție de seamă. Pe fondul însuflețit întreceri socialiste, a amplei inițiative lansate de Consiliul Județean al F.U.S. „Fiecare om al muncii - un bun proprietar și producător socialist” s-au născut ori au fost preluate și generalizate și la noi o seamă de inițiative care vădese o bună eficiență.

aceasta se desfășoară pentru a se obține rezultate cât mai bune. Astfel, acest cadru este constituit din planul tematic de invenții și inovații, din temele personale ale oamenilor muncii și acțiunile comisiei Inginerilor și Tehnicienilor, ca și dintr-un plan tematic în care sunt incluse peste 50 de teme, fiind popularizat pe larg în întreaga întreprindere. Un pas înainte în acest context îl constituie și faptul că în grupele sindicale s-au organizat colective permanente de creație tehnico-stiințifică menite să atragă și să stimuleze participarea tuturor oamenilor muncii la această activitate.

La Întreprinderea de strunguri

Pentru întărirea interesului față de inițiativele muncitorești și crearea unor condiții optime în care acestea să se desfășoare, urmăm înlăturarea oricărui aspect de formalism sau festivism. În acest scop, pentru fiecare inițiativă au fost stabilite criteriile și obiectivele precise, iar la nivelul grupelor sindicale au fost elaborate liste de participare în care se evaluează termenii și realizarea obiectivelor propuse, economiile obținute, acestea fiind urmăriți și analizați periodic, luându-se măsurile ce se impun. Bineînțeles, aceiași considerăm răspunde și munca politică educativă ce se desfășoară, utilizarea unor forme și mijloace variate ale muncii de propagandă, gazele de perete și afișele, programele ale grupelor sindicale, „Buni producători - buni producători”, vitrine de calitate și multe altele.

Una dintre cele mai valoroase inițiative ce se aplică în întreprindere și care a produs o puternică emulație în accentuarea promovării progresului tehnice este cea care se desfășoară sub denumirea „Fiecare om al muncii - un bun proprietar și producător socialist” în cadrul celei de-a doua ediții a Festivalului național „Cintarea României”. Ceea ce caracterizează aplicarea acestei inițiative este tocmai participarea largă, cu adevărat de masă, a tuturor categoriilor de oameni ai muncii la creația tehnică. Concluzionăm în acest sens e faptul că prin realizarea temelor și obiectivelor propuse preliminar o eficiență economică de aproximativ 45 de milioane lei. Tocmai datorită valorii deosebite pe care o prezintă s-a urmărit îmbunătățirea cadrului organizatoric în care a-

Valoarea deosebită a aplicării și generalizării inițiativelor muncitorești rezidă în însemnatele economii obținute. Totalizate, acestea însumează și în perioada cursă din acest an valori de milioane de lei. Tocmai de aceea, și în continuare, ne preocupăm de îmbunătățirea muncii, de crearea unor condiții tot mai bune, a unui climat propice valorificării superioare a rezervelor inepuizabile spre mai mult și mai bine pe care le însumează inițiativele muncitorești.

IOAN VLAD,
președintele comitetului sindicatalului de la I.S.A.

Calitatea producției este o exigență de la care maestrul Șt. Mureșan și galvanizatoarea Georgeta Ratz - fruntași în întrecerea socialistă de la I.A.M.M.B.A. - nu fac nici o concesie.

La Petriș Crește numărul țăranilor individuali care beneficiază de pensie

Pentru prima dată în istoria țării noastre, datorită dezvoltării înregii economii naționale și a înălțării umanismului socialist, a devenit posibilă instituirea, cu ajutorul statului, a unui sistem de pensii și asigurări sociale pentru țăranii cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate. Întrucât în componența comunei Petriș se află și un număr de trei localități necooperativizate - Corbești, Roșia Nouă și Obrișia - numărul celor care beneficiază de prevederile Legii nr. 5 din 1977 privind pensii și alte drepturi de asigurări sociale este destul de mare: peste 500 de țărani. În prezent mai mult de 140 de țărani din cele trei localități menționate primesc pensie lunară pentru limită de vârstă. Printre cei care se bucură de o astfel de pensie se numără Floarea Petrean, Traian Bindea din localitatea Obrișia, Lup Tomodan, Iancu Ardelean, din localitatea Corbești și Ioan Vesa, Mihai Morar din localitatea Roșia Nouă.

În prezent comisia de pensii pentru țăranii cu gospodărie individuală din zona necooperativizată de la nivelul comunei Petriș, desfășoară sub permanenta îndrumare a comitetului comunal de partid, o intensă activitate de înscriere pentru contribuția la fondul de pensii a tuturor celor care au împlinit vârsta de 18 ani, precizând că potrivit prevederilor Legii nr. 5/1977, art. 6, în sistemul de pensii și asigurări sociale sunt cuprinși, în mod obligatoriu, toți țăranii cu gospodărie individuală din zonele necooperativizate, precum și membrii lor de familie cu care aceștia desfășoară activitate agricolă în gospodărie, dacă au împlinit vârsta de 18 ani. Numărul celor în vârstă de a beneficia de pensie este în creștere și în prezent este de 27000 și, 27000 lei. Este o contribuție apreciabilă la formarea fondului de stat de produse agroindustriale, ea influențând în mod pozitiv asupra pensiei pe care cei amintiți mai sus, împreună cu ceilalți membri ai familiei urmează să o primească la timpul potrivit.

VASILE HOTĂRIȘ,
secretarul comitetului comunal de partid Petriș

Zootehniști de frunte

Să fii mereu în frunte, să se vorbească despre tine în cuvinte frumoase este un lucru deosebit. Deosebit și nu ușor de realizat. Mai ales dacă înem cont și de realizările celorlalți, de oamenii în mijlocul cărora trăiești și muncești.

Și nu putem numi decât vrednicie aportul tuturor îngrijitorilor de animale de la cooperativa agricolă din Fintinele la înscrierea în „caietul de realizări” a unor importante succese: depășirea, în primele 7 luni ale acestui an, a producției de lapte planificate cu 177 hl, a celei livrate cu 279 de hl, a mediei producției marfă pe cap de vacă furajată, cu 73 litri de lapte.

Îngrijitorul Adalbert Mag lucrează în cadrul fermei zootehnice de peste 17 ani. Este un om înalt de statură, nu așa cum mi s'închipuim cu pe un zootehnist de frunte - zdăvăn, cu o constituție robustă, responsabilă. Partea, doar zămbetul larg, agerimea și siguranța mișcărilor „trăda” înfățișarea firavă (la cei aproape 50 de ani ai săi), modul prin care se poate ajunge la performanța de a fi numit fruntea unui colectiv. Așa cum aveam să înțeleg și din vorbele tovarășului Adam Mihut, președintele cooperativei, Adalbert Mag știe să se ocupe de lotul de 28 de vaci pe care le are în îngrijire în mod exemplar. Cum exemplare-s și mulsul, furajarea, curățenia făcute de el. Iar dacă executarea acestor lucrări, în grajdurile modernizate, s-ar putea să nu însemne mare lucru, să mai adăugăm încă ceva: marea lui dragoste față de animale, prețuirea valorii lor, a ceea ce înseamnă ele pentru avuția cooperativei.

Să fii numit „frunte” de către oameni ei înșiși fruntași, este un lucru deosebit. Cum deosebite, poate, mi s'închipuim că zăvănuri în care, în loc să vorbim de un singur zootehnist de frunte, să îl vorbim despre cel puțin... 11. Numărul îngrijitorilor de animale de la CAP din Fintinele.

I. PETRIȘOR

Mihai Viteazul și Aradul

Aradul prin întregul său trecut s-a integrat organic în istoria poporului român chiar și atunci când vitregia vremurilor l-a obligat să suporte greul jug al ocupării străine. Legăturile sale cu întreaga Transilvanie, cu Moldova și Țara Românească au fost permanente ca expresie a conștiinței unității poporului nostru - unitate etnică, de limbă și cultură, de viață economică și socio-politică.

să trăiască în libertate, să scutur jugul otoman, să fie antrenat nu prin forță, ci prin convingere și aspirații seculare, la marea poezie a neamului încă din 1599 - imediat după marșele triumfale de marele voievod la Călugărenj și Giurgiu - zona Aradului a cunoscut binefacerile eliberării.

Mihai Viteazul în anul 1599-1600 la realizarea primei uniri a tuturor românilor într-un singur stat, cea mai măreață faptă a marelui voievod și unul din cele mai înălțătoare momente ale istoriei noastre. La lupta de la Selimbăr - 29 octombrie 1599 - în armata lui Mihai Viteazul s-au înrolat

ză „căpitanului de la Ineu și înălțimii sale Voievodului Mihai” - după cum s-au adresat ei marelui voievod.

Cetatea Ineului avea în fruntea sa un căpitan numit de Mihai Viteazul, iar apărătorii ei erau în majoritate soldați proveniți din oastea sa. La Lipova, de asemenea, cetatea era apărată atât de soldați trimiși, cât și de localnicii oastei marelui voievod. Pentru Pavel Buza din Lipova, Mihai Viteazul emite o diplomă la 18 Iulie 1600 care conține foarte multe date privind organizarea acestei zone din punct de vedere militar. Aici vor ajunge și trupele lui Baba Novac, cunoscutul căpitan și colaborator al lui Mihai Viteazul.

În aceste momente armata lui Mihai Viteazul s'înrola prin înrolarea unor sute de fogași sau familii nobiliare care a fost cea a lui Ioan Ivanovici.

Prof. NICOLAE ROȘU
(Coaf. în pag. e III-a)

File de istorie

Participarea arădenilor la campaniile antiotomane ale lui Iancu de Hunedoara, care s'înmanunchiat la un moment dat. Întreaga energie românească, materială și umană, alături de cea a celorlalte popoare din Balcani, constituie, în acest sens o dovadă a unității poporului nostru și a colaborării cu alte popoare în lupta pentru apărarea Independenței și libertății sale.

berării. Mihai Viteazul vine la Timișoara, atlată sub stăpânire otomană, iar Ioan Sălișteanu, unul din colaboratorii săi în drum spre Cenad eliberează la 5 Iunie Felnacul. Aradul este dat, cu această ocazie, lui Ioan Sălișteanu care devine comandantul cetății pe care și-a propus să o refacă în urma distrugerilor suferite în timpul acestor lupte. Alți colaboratori apropiați ai lui Mihai Viteazul primesc satele din jurul Lipovei, iar domeniul Deznei a fost donat lui Gaspar Cornis. Arădenii participă alături de

luptători din părțile Cenadului, precum și Gaspar Cornis din Dezna.

La sfârșitul anului 1599 atlt Lipova cit și Ineu intră în componența statului român a lui Mihai Viteazul. Ceva mai târziu acest stat ajunge până la Cenad și Nădlac, iar în nord până la Chișineu Cris.

La începutul anului 1600 alte localități intră în componența noului stat. Astfel, volevozii români din Bolșei, Hășmaș, Clit etc. rup relațiile de supunere față de cetatea din Oradea și se atasează

În ziarul de azi

„Ioan Rusu Șirianu” - o societate literară arădeană înființată de Perpersicius ■ Forme și culoare ■ Ziridava - un act de cultură și istorie arădeană ■ Umăr la umăr cu cetățenii ■ De ici... de colo ■ Actualitatea internațională.

VIATA CULTURALA

„Ioan Rusu Șirianu” — o societate literară arădeană înființată de Perpessicius

În aceste zile l-am avut ca invitat la Clubul presei din Arad pe dr. PETRU BORTOȘ, unul dintre președinții societății literare „Ioan Rusu Șirianu”, din cadrul fostului liceu „Moise Nicoară” (astăzi „Ioan Slavici”) din municipiul nostru. Cu acest prilej, interlocutorul nostru a evocat câteva momente mai semnificative din activitatea binecunoscutului societății literare arădene înființate de Perpessicius.

— În acest an vom sărbători împlinirea a 60 de ani de la înființarea statului național român unitar. Dumneavoastră, stimat dr. Petru Bortoș, ați avut șansa de a începe liceul în primul an școlar după înființarea marii uniri. Tot în aceeași toamnă, l-ați cunoscut pe profesorul, filologul și scriitorul Perpessicius. Cu ce prilej?

— Îmi aduc aminte că l-am cunoscut în data de 5 octombrie a acelui an. În sala festivă a liceului „Moise Nicoară”, unde avea loc istorica solemnitate a deschiderii porților liceului sub semnul înființării unității noastre naționale și de stat. În numele colegilor săi veniți de peste munți în Ardeal, profesorul Perpessicius a spus, printre altele, că: „o armă puternică o cultura și o datoria noastră, să facem ca această armă, să fie cât mai puternică, mult curată și mai strălucitoare”.

— Cum a reușit Perpessicius să înființeze societatea literară pe care ni l-ați arătat mai sus?

— Începând cu nr. 145, din 26 octombrie 1919, a deschis în ziarul arădean „Românul”, o rubrică intitulată „Săptămâna bibliografică”. La puțin timp după aceasta, în nr. 178/1919 a informat publicul cititor că în cadrul liceului arădean a înființat Societatea literară „Ioan Rusu Șirianu”, o societate literară destinată elevilor din clasele superioare (V—VIII). În felul acesta, apreciatul profesor și erudit filolog, animat de un înalt simț patriotic, a știut să se achite de misiunea sa didactică și culturală la Arad.

— Când ați devenit membru al Societății literare „Ioan Rusu Șirianu”?

— Așa după cum am precizat mai sus, potrivit regulamentului, nu puteam fi membru decât elevi din clasele superioare. Astfel, am intrat în cadrul societății noastre

literare abia în anul 1923, când am devenit elev în clasa a V-a, începând imediat să colaborez cu recenzii, schițe și poezii originale. În anul școlar următor am fost ales în comisia literară, iar la data de 3 noiembrie 1926 am devenit președintele Societății literare „Ioan Rusu Șirianu”. În același an, în comisia literară a fost ales poetul și scriitorul de mai târziu Mihai Beniuc.

— Vă rugăm să enumerați și alți președinți ai societății literare.

— Dintre cei mai cunoscuți președinți ai Societății literare „Ioan Rusu Șirianu” aș dori să menționez pe Octavian Lupșa (1925—1926), Mihai Beniuc (1927—1928), Miron Constantinescu (1933—1934) și încă mulți alții. De-a lungul anilor, societatea elevilor arădeni a organizat zeci și zeci de săzătorii literare, conferințe, recenzii, recitări de versuri originale, lecturi de proză, alte acțiuni culturale. Au fost organizate, de asemenea, sesiuni cu public în onoarea scriitorilor Mihail Sadoveanu, Ceza Petrescu, Lucian Blaga, George Topliceanu, Mihail Sorbul, Ionel Teodorescu Al. Davila, Mircea Eliade etc.

— În șirul foștilor membri și colaboratori ai societății, pe cine mai puteți menționa, evident, mă gândesc la cei care au ajuns la consacrare literară?

— În perioada care a urmat remarcăm colaborarea lui Ștefan Augustin Dolbăș și Paul Everac, fiul profesorului Al. Constantinescu, care, împreună cu poetul Al. I. Stamatiu, au continuat frumoasa operă culturală inițiată după Unirea la 1 Decembrie 1918, la liceul „Moise Nicoară” din Arad, de către Perpessicius.

Discuție consemnată de S. EMILIAN

Poem pentru geana pământului

Numai în iarbă acestui pământ
îmi culc sufletul
în amurguri de vară
lungi ca un muget de cerb...
Din mine scoate ciutura
uneori
apa de dor a acestui adine...
Doar aici,
în Huierele clobanilor
mă paște miorita
adulmecind slăoasă
un cîntec de demult...
Mă bucură
numai călcăiele gresitului
roșii ca genele soarelui
Mă bucură
numai fructele acestor livezi
pe care le păvesc
ca Prîslea
din aripa mălăstrei
Mă bucură

numai această mamă
cu pîntec slăbit
și gînd cîmbrat
care mi-a pămădit carnea
ca pe o uleiă de lut
Mă bucură
numai aceste cuvinte
zămislite românește
din miez de țărîndă
și sînge de Zamolxe.
Numai aici
altu rostul
verbului meu,
pentru că
numai în iarbă acestui pământ
îmi culc sufletul
în amurguri de vară
lungi ca un muget de cerb...

OVIDIU LAȚAR

Invitație la Universitatea cultural-științifică

Universitatea cultural-științifică din Arad ne informează că au început înscrierile pentru anul de învățămînt. Se fac înscrieri la următoarele cursuri tehnice-avansate: radiofonică anul I și II, televiziune anul I și II, tehnica fotografică anul I și II, electronică. Pentru cursuri de informare și perfecționare profesională: calculatoare electronice (limbaj „cobol” și „fortran”), desen tehnic anul I și II, stenografie, ghid-interpreți, contabilitate, curs pentru cadrele didactice înscrise la facultățile de învățămînt de asemenea, se vor mai organiza numeroase cursuri de pregătire pentru bacalaureat și admitere în învățămîntul superior.

Expoziția de pictură de la Clubul presei din Arad

Forme și culoare

La numai câteva săptămîni de la vernisajul expoziției tinărilor muncitor Andrei Pfeiffer, Clubul presei, gazdă primitoare și competentă, oferă prilejul altor doi tineri artiști plastici amatori să-și facă cunoscute publicului lucrările lor, în cadrul celei de a doua ediții a Festivalului național „Cîntarea României”. De data aceasta acțiunea se petrece mai în familie, cum se spune, deoarece expozanții sînt doi tineri studenți ai Facultății de Ziaristică din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu”, ce și-au făcut practica de presă la redacția ziarului Flacăra roșie din Arad, și anume Florea Lucaci și Ilie Petrișor.

Provenienți din mediul muncitoresc al Aradului, trăiesc în continuare viața orașului și a împrejurimilor, trăind viața oamenilor din mijlocul cărora au plecat și unde probabil se vor reîntoarce, fapt oglindit și în lucrările lor.

Ilie Petrișor pornește în picturile, sale din etajul dramatic al impresiilor plastice, căutarea fiind un atribut care subliniază contraste de umbră și lumina. Fire analitică, dezvoltă amănunț, dar îl încadrează în ansamblu, se exprimă grafic, însă armonia de culoare îmbogățește spațiul plastic și astfel creația sa depășește limitele unor preocupări de timp liber și devine o formă de manifestare social-culturală.

Prin comparație, Florea Lucaci simte în culoare, chiar dacă este un bun desenator, el gîndește în pată și generalizează impresia. Absolvent al Școlii populare din Arad, Florea Lucaci se străduiește să găsească mijloace noi de exprimare fără a se angaja însă în „experimente” la modă. Își îm-

prospătează paleta, dar rămîne grav și sobru în realizări și toate acestea printr-o muncă tenace cu toată aparența de proaspăt și spontan a lucrărilor.

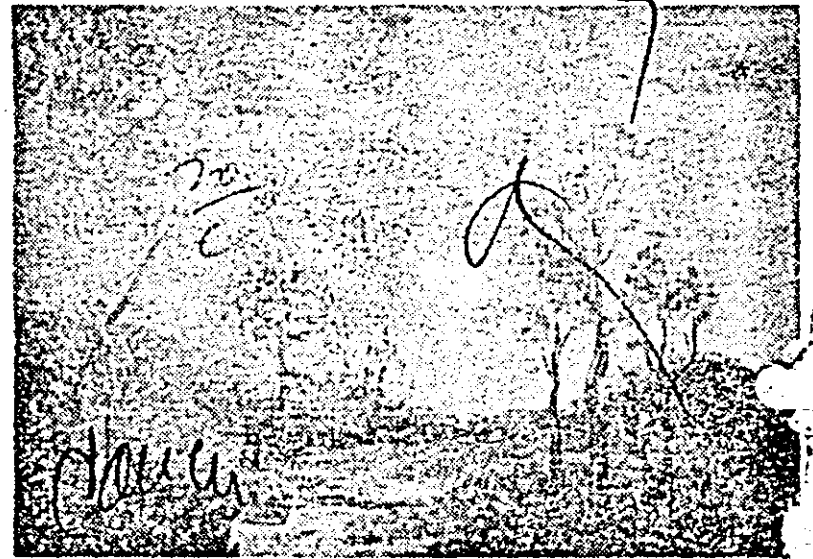
Deși există diferență de stiluri și de pregătire între cei doi artiști plastici amatori, ei au comun sinceritatea exprimării cu mijloace proprii și manifestarea unei personalități evidente. Peisajul citadin al lui Florea Lucaci „Case vechi” vădește poezia și „Iarna” de altfel, are în peisajele lui Ilie Petrișor mărunțesc o nostalgie a timpurilor de basm. Autoportretele lor descriu cu mult substrat nu chipul cu asemănare și flatare, ci intenția de viață, introspect la Petrișor și luptător la Florea Lucaci.

Dar ceea ce impresionează la

ambii tineri este puterea de muncă, dragostea de artă și cultură și sacrificiul pe care-l fac pentru pictură, răpînd din prea puținul lor timp liber și completînd pregătirea lor zărilor prin manifestarea plastică, devin exponenți ai oamenilor multilaterali atât de necesari azi și în viitor pentru societatea noastră.

Încurajările publicului, alături de felicitările pe care redacția presei locale le-au adresat tinerilor expozanți, vădese preocuparea pentru susținerea activității viitoarelor cadre de gazetari, precum și o convingere că prin Clubul presei se vom întâlni cu o permanență și variată activitate culturală în orașul nostru.

Prof. VALENTIN STACHE

Florea Lucaci: „Toamnă”.

Noutăți editoriale

Dintre cărțile recent intrate în librării semnalam: „Iubirea de patrie” a cunoscutului poet Ioan Alexandru, „Un roman epistolar” semnat de Radu Stanca și Ion Negoițescu, „Nesfîrșitele primejdii” de Mircea Horia Simionescu, „Pictorul de plai” de Eugen Barbu, „Anto-

nia, o poveste de dragoste” de Eugen Urlicaru, „Tobele fragele” de Ion Măceș, „Rilke” (într-o nouă traducere românească, cu o prefață de Edgar Papu), „Căpitanii” de B. Pascal, „Scrieri de călătorie” de Tudor Vianu.

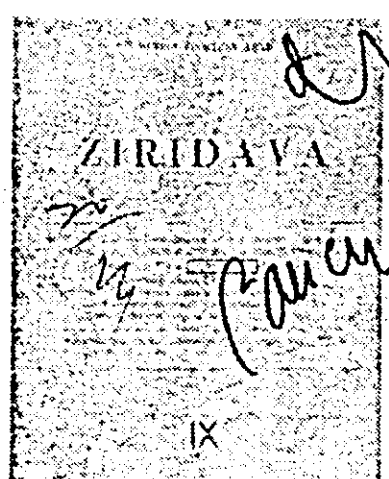
„Ziridava” — un act de cultură și istorie arădeană

În ansamblul publicațiilor arădene, „Ziridava” — editată de Muzeul județean din Arad — s-a conturat un autentic profil științific, devenind în prezent cea mai reprezentativă culegere de articole și studii de istorie și cultură locală ce apare în municipiul nostru. În cele nouă tomuri publicate pînă în prezent (dintre care volumele VIII și IX în anul în curs) sînt inserate câteva sute de articole și studii științifice, majoritatea remarcabile comunicări științifice referitoare la cunoașterea istoriei multimilenare a județului și patriei noastre. Iată un motiv în plus să accentuăm, înainte de toate, capitolele care vin să ne prezinte principalele cercetări arheologice, efectuate de Muzeul județean, cercetări care au fost orientate cu prioritate, spre problemele fundamentale ale istoriei meleagurilor arădene.

După o sinteză cuprinzătoare privind întreaga istorie a poporului român, semnată de tovarășul Andrei Cervencovici, membru al CC al PCR, prim-secretar al Comitetului județean Arad al PCR, volumul VIII — considerat po bună dreptate de mulți istorici și cercetători de specialitate ca sintetizîndu-se la un înalt nivel științific — se deschide cu un reprezentativ capitol de arheologie, unde sînt abordate probleme de un larg interes pentru toate categoriile de cititori. Prin tematica lor

legată de arheologie, atrag atenția cititorului studii: „Nol contribuții privind cetatea de pămînt de la Vladimirescu”, „Asezarea dacică de la Vărădia de Mureș”, „Cimpla Aradului — unul dintre centrele monetarilor geto-dacice”, datorate cercetătorilor M. Barbu, M. Zdroba și N. Kiss, alături de studii de interes mai larg cum sînt de pildă: „Nol coordonate ale procesului de romanizare și formare a poporului român”, „Regatul lui Burebista, prima formațiune stăpînită din spațiul românesc” (I.I. Cifan) sau „Considerații referitoare la drumul comercial roman de pe valea Mureșului inferior” (L. Măghitan). Toate aceste studii și comunicări științifice din capitolul „Arheologie”, precum și celelalte din capitolul „Istorie”, no permit să pătrundem și să înțelegem mai profund continuitatea și vietulrea neîntreruptă a populației daco-romane și apoi românești în vatra străbună.

Evident, în afara problemelor de istorie veche, un loc de seamă acordă colectivul de redacție (coordonator prof. Nicolae Rosut, directorul Muzeului județean) și celorlalte perioade din istoria poporului nostru, perioadelor evului mediu și pînă în contemporaneitate. Astfel, un mare număr de

studii și articole sînt grupate în jurul temei sărbătoririi centenarului Independenței de stat a României, a celorlalte evenimente aniversare ale anului trecut: 70 de ani de la răscoala țărănilor din 1907 și 30 de ani de la proclamarea Republicii. Din această serie reținem, în mod deosebit, „Războiul de independență oglindit într-o gazetă din Arad”, „Ioan Slavici și războiul de independență”, „Ecoul răscoalei din 1907 în părțile Aradului”, semnat de Al.

Roz, D. Votamanliuc și E. Glück. Alături de aceste contribuții importante din primul volum pe care-l prezentăm, volumul al IX-lea al „Ziridavei”, dedicat aproape în exclusivitate acestor evenimente de importanță crucială din istoria poporului român, cuprinde contribuții cum sînt: „Imagina războiului pentru independență din 1877 în literatura didactică din Transilvania”, „Dramaturgia independentei”, „Războiul de independență în calendarele și almanahurile românești cu largă circulație în zona Aradului”, datorate profesorilor și cercetătorilor V. Popeangă, D. Radu și M. Nica. Firește, lista exemplilor ar putea continua cu titlurile altor comunicări valoroase semnate de A. Caciora, M. Timbus, G. Kovach, E. Ivanoff, O. Grefner, V. Cațavei, E. Herlo, D. Bogdan etc., care pun în evidență mărunții ce sînt de participarea maselor populare arădene la războiul dobîndirii independenței de stat, la pregătirea marelui act de la 1 Decembrie 1918, precum și la victoria însurecției naționale armate antifasciste și antimperialiste de la 23 August 1944.

Alte capitole dense se referă la fapte de luptători arădeni pentru libertate și independență, la isto-

ria culturii locale, la etnografie și folclor. Printre studiile și articolele care ne rețin atenția în mod deosebit amintim „Mihael Veliu — luptător pentru libertate națională și socială”, „Biblioteca Semănătorului — pagină luminoasă a culturii meleagurilor arădene”, „Iuliu Tr. Mera”, „Figura țărănilor în colecția de artă românească a Muzeului județean Arad”, scrise de N. Rosut, C. Ionuț, R. Homescu și T. Mihaela.

Desigur, într-o prezentare ca cea de față nu ne putem permite (spațiul nu ne-o îngăduie) să evidențiem în mod exhaustiv toate materialele valoroase cuprinse în cele peste o mie de pagini cîte însumează volumele VIII și IX ale „Ziridavei”.

Putem conchide, fără să greșim, însă că volumul de față merită întreaga noastră atenție, ele înscinduse, în rîndul acelor publicații de înaltă înțuță științifică și literară patriotică, ce contribuie la o mai temeinică cunoaștere a istoriei și culturii milenare a noastre meleaguri strămoșești. Toatăde, ele se înscriu în șirul importantor manifestări culturale care vin să împlinesc cele trei memorabile evenimente aniversare ale Aradului.

EMIL SIMĂNDAN

ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

Întâlnirea la nivel înalt a statelor africane din „prima linie”

LUSAKA 2 (Agerpres). — La Lusaka a avut loc o întâlnire la nivel înalt a statelor africane din „prima linie” — țările care au graniță comună cu Rhodesia — Angola, Botswana, Mozambic, Tanzania și Zambia —, precum și a copreședinților Frontului Patriotic Zimbabwe — Joshua Nkomo și Robert Mugabe. Convorbirile au fost consacrate examinării situației din Rhodesia și a rezultatelor contactelor avute de diferiți lideri africani din zonă privind posibilitățile reglementării pe cale negociată a problemei rhodesiene.

După cum transmit agențiile internaționale de presă, sâmbătă, în urma reuniunii nu a fost dat publicității nici un comunicat. Observatorii politici africani consideră că o reuniune care ar putea să aducă în jurul mesei tratativelor toate părțile implicate în conflict, pe baza propunerilor anglo-americane, ar putea avea loc numai în cazul în care regimul ilegal de la Salisbury ar fi inclus în delegația britanică, deoarece Rhodesia își păstrează statutul de colonie britanică, actul proclamării unilaterale a independenței nefiind recunoscut pe plan internațional.

O declarație a președintelui SWAPO

LAGOS 2 (Agerpres). — SWAPO (Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest) apreciază că administrarea Namibiei pe perioada unui an de către Națiunile Unite ar fi suficientă pentru pregătirea de alegeri libere, a declarat la Lagos președintele organizației, Sam Nujoma, în ajunul plecării spre New York, unde va participa la dezbaterile ONU privind independența acces-

tul teritoriului aflat sub dominația ilegală a Africii de Sud. Întrebat asupra atitudinii unui viitor guvern al SWAPO față de companiile miniere transnaționale operând în Namibia, Nujoma a afirmat că primul obiectiv constă în eliberarea teritoriului și că guvernul namibian va face față altor probleme după dobândirea independenței.

Reuniunea miniștrilor de externe ai țărilor scandinave

STOCKHOLM 2 (Agerpres). — Miniștrii afacerilor externe ai țărilor scandinave, reuniți la Stockholm în zilele de 31 august și 1 septembrie, s-au pronunțat pentru adâncirea destinderii internaționale, pentru înfăptuirea prevederilor Actului final al Conferinței

pentru securitate și cooperare în Europa de la Helsinki ca un tot unitar.

În comunicatul dat publicității la încheierea reuniunii este subliniată marea importanță pe care țărilor scandinave o atribuie activității în domeniul dezarmării și controlului armamentelor, corelația acestora cu întărirea păcii și a destinderii în lume. Comunicatul evidențiază, de asemenea, importanța recentei sesiuni speciale a Adunării Generale a ONU consacrată dezarmării.

Promulgarea Cartei fundamentale a Republicii Ciad

N'DJAMENA 2 (Agerpres). — Promulgarea „Cartei fundamentale a Republicii Ciad constituie un eveniment istoric fără precedent în viața națiunii ciadiene”, a declarat președintele acestei țări, Félix Malloum.

Primind un grup de trimiși speciali ai presei sudaneze, Félix Malloum, însoțit de primul ministru, Hissou Habre, a estimat că „acest eveniment este o victorie a poporului”, ceea ce dovedește că „dacă ciadienii o doresc, ei pot să se înțeleagă pentru a realiza propășirea țării lor”.

La rîndul său, primul ministru a afirmat că „prima preocupare a guvernului constă în realizarea unității, reconcilierii naționale și păcii”.

Evoluția situației din Nicaragua

MANAGUA 2 (Agerpres). — După patru zile de rezistență împotriva atacurilor trupelor regimului dictatorial al lui Somoza, sprijinite de tancuri, avioane și artilerie, forțele populare din orașul nicaraeguan Matagalpa s-au replit pe înălțimile din imediata vecinătate a localității, unde organizează noi puncte de rezistență. Concormitent, populația localităților Yali și Rio Blanco din departamentul Matagalpa s-a răscolit, cerând demisia regimului dictatorial. La Managua, capitala țării, au fost semnalate noi ciocniri între membri ai Gărzii Naționale, care susține regimul lui

Anastasio Somoza, și grupuri de civili. De asemenea, la Leon, al doilea oraș ca mărime din Nicaragua, grupuri de civili au lansat bombe de fabricație artizanală împotriva unităților Gărzii Naționale.

Continuă, totodată, să la ampliore greva generală declanșată în urmă cu câteva zile din inițiativa Frontului largit de opoziție. Potrivit unui comunicat difuzat de această organizație, greva a cuprins activitățile economice și comerciale în proporție de 90 la sută. La Managua, toate sectoarele industriale importante sînt practic paralizate.

Pe scurt

MINISTRUL INDUSTRIEI CHIMICE, Mihail Florescu, însoțit de un grup de specialiști, a efectuat o vizită în RP Ungară, în perioada 29 august—2 septembrie a.c.

PREȘEDINTELE REPUBLICII ARABE EGIPTE, Anwar El Sadat, a acceptat invitația de a întreprinde o vizită oficială în Canada — informează ziarul „Al Ahram”.

FOLKETINGUL (Parlamentul danez) a acordat cu o largă majoritate votul său de încredere noului guvern de coaliție social-democrat-liberal condus de premierul Joergensen.

Partidele conservator, radical, creștin popular și democrat centrist au acordat sprijinul lor noii coaliții, care a intrat în 118 voturi pentru din totalul de 179.

Cele două partide ale coaliției guvernamentale controlează direct 88 mandate în Folketing.

GREVA. Începînd de vineri seara, muncitorii de la uzinele din Dunstable și Luton (Anglia) ale firmei Chrysler se află în grevă, revendicînd îmbunătățirea condițiilor de lucru și de viață. Acțiunea grevistă a celor 2.500 de muncitori a urmat anunțării de către firma franceză Peugeot —Citroen a planului său detaliat privind preluarea operațiunilor din Europa ale firmei americane Chrysler, în urma fuziunii de acum câteva zile a celor două companii.

COMPLEXUL SPAȚIAL. De la centrul de dirijare a zborului s-a anunțat sîmbătă că activitatea comună a echipajelor navelor cosmice „Soyuz-29” și „Soyuz-31”, la bordul stației orbitale „Saliut-6”, se apropie de sfîrșit.

Încheierea experimentelor tehnologice și medico-biologice la bordul complexului spațial este prevăzută pentru seara zilei de sîmbătă. Printre aceste experimente, agenția TASS citează și testul „Audio”, care urmează să stabilească influența condițiilor zborului cosmic asupra aparatului auditiv al oamenilor.

Întreprinderea de bunuri metalice

Arad, Calea Aurel Vlaicu nr. 139-151
(produce umbrele, cărucioare, ochelari)
încadrează:

- lăcătuși mecanici,
- sculerci matrișeri,
- strungari,
- automacaragiu,
- muncitori necalificați.

Informații suplimentare la biroul personal al întreprinderii, telefon 3.77.47, interior 114.

(1047)

Grupul de șantiere montaj cazane „Vulcan” București

Șantierul IV Arad, Calea Aurel Vlaicu nr. 268

încadrează pentru calificare prin curs de scurtă durată (șase luni), în meseria de operator control nedistructiv cu radiații X și gamma, absolvenți de liceu (bărbați).

De asemenea încadrează electricieni de categoriile 3-6 pentru specializare în meseria de tamentist termic cu rezistori electrici și flacăra.

(1045)

Cooperativa „Arta meșteșugarilor”

Arad, str. Grigore Alexandrescu nr. 25-27

încadrează temporar doi remizieri pentru desfacere de confecții tricotate la tîrgurile organizate în județul Arad.

Informații suplimentare la telefon 1.30.66.

De asemenea recrutează candidați pentru ucenicie la locul de muncă pe anul de învățămînt 1978—1979, pentru meseria de mecanic de mașini și utilaje în industria grea. Se primesc absolvenți ai treptei I de liceu.

Informații suplimentare se primesc la biroul personal, telefon 1.25.01.

(1046)

Oficiul județean de turism Arad

oferă bilete de odihnă în toate stațiunile de pe litoral pe orice durată, la tarife reduse: 65 de lei pe zi în perioada 1-15 septembrie și 57 de lei pe zi după 16 septembrie. Reducere pe CFR de 25 la sută.

Informații suplimentare și înscrieri la ghișeele O.J.T. din Arad, B-dul Republicii nr. 72, telefon 3.72.79 și din Chișineu Criș, Sebiș, Ineu, Pincota și Pecica.

(1049)

Cooperativa meșteșugărească „Precizia”

Arad, str. Eminescu nr. 57

primește doi tineri absolvenți a opt clase pentru calificare în meseria de finichigiu industrial.

Unitatea mecanică din str. Tribunal Dobra nr. 3 execută diferite lucrări de construcții metalice, montări de antene de televizor, precum și remorci de bagaje pentru autoturisme, garaje demontabile și alte lucrări de lăcătușerie.

(1050)

Întreprinderea textilă UTA - Arad

CAUȚĂ URGENT GAZDE pentru cazarea a 30 de băieți, cu începere de la data de 4 septembrie a.c. pe durată de 9 luni.

Cei interesați să se adreseze la biroul învățămînt camera 19, telefon 35148; 35248; interior 224.

La cît se va ridica „contractul secolului?”

În anul 1975, „contractul secolului”, după cum a fost denumită de presa de la Bruxelles tranzacția încheiată de forțele militare aeriene belgiene în vederea achiziționării de avioane de luptă, avea un deșez de 27 650 000 000 franci belgieni. La începutul anului curent, s-a vorbit de suma de 32 miliarde. În luna iulie, s-a deșezăuit că Belgia ar urma să plătească o sumă suplimentară la cea de la începutul anului de numai 3 600 000 000. Săptămînalul „Pourquoi Pas” avansează o cifră rotundă... 40 miliarde.

Istoria „contractului secolului” aminteste tot mai mult de un roman cu un final neprevăzut. Îndiferent însă de finalul său, nota de plată va trebui să fie achitată de contribuabilii belgieni.

Totă povestea, după cum relatează săptămînalul citat, a început încă în anul 1974, cînd s-a decis înlocuirea avioanelor de vînătoare „Starfighter”. Această hotărîre a fost adoptată nu ca urmare a falimei tot mai triste a „cosciușelor zburătoare”, după

cum erau denumite tot mai frecvent aceste aparate, ci în virtutea unei decizii a NATO. La cererea generală al Pactului nordatlantic, după sumare deliberrări, s-a ajuns la concluzia că aparatele „Starfighter” ar fi demodate, ceea ce „împunea” necesitatea înlocuirii lor pînă în anul 1981. Direct implicate în această

NOTĂ EXTERNĂ

„modernizare” sînt Belgia, Olanda, Norvegia și Danemarca. Pe lista ofertelor s-au plasat patru tipuri de avioane — două americane, unul suedez și unul francez. După eliminările preliminare, în asaltul final s-au confruntat „F-16” (american) și „Mirage—F-1” (francez). Sub presiunea cercurilor atlantice influente, care au făcut uz de o largă paletă de metode „de convingere”, celor patru țări vest-europene au fost nevoite să opteze pentru modelul american. Dacă pentru

Haga, Oslo și Copenhaga „alegerea” s-a putut opera cu oarecare discreție, la Bruxelles, s-a ajuns la limita unei crize guvernamentale. Adepții modelului francez au obținut în ultimă instanță o singură concesie; achiziția urma să fie limitată... de la 116 la 102 aparate „F-16”, fondurile astfel „economisite” fiind destinate construirii unui model de avion de vînătoare vest-european. Pe parcurs însă modelul vest-european s-a dovedit un mit, iar la Ministerul de Finanțe din Bruxelles s-a hotărît suplimentarea contractului „F-16”. Și aceasta, în condițiile în care deficitul statului belgian în actualul an financiar ar putea fi, potrivit unor prognoze oficiale, de 100 miliarde franci. Guvernul a anunțat că este pe cale să elaboreze o serie de măsuri de natură să reducă povara deficitului. Printre ele însă, problema reducerii costului enorm al „contractului secolului” nu este luată în calcul.

G. C.

COLEGIUL DE REDACȚIE: Crăciun Bonta (redactor-șef), Ioan Borșan (redactor-șef adjunct), Mircea Dorgoșan, Aurel Harșan, Terentia Petruși, Romulus Popescu, Maria Rosenfeld.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Arad, B-dul Republicii nr. 81. Telefoane: secretariatul de redacție 1.33.02; administrația și mica publicitate 1.28.34. Nr. 40107. Tiparul: Tipografia Arad